

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/306/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117212372
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6117212372.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a Mgr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcu V. E., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Y. E. XXX/XX, XXX XX V., právne zastúpeného Podhorský & Partners, s.r.o. so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, IČO: 46 962 000, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 924 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 613,82 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 9Csp/100/2017-126 z 9. mája 2018 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica p o t v r d z u j e.
- II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 09. 05. 2018 žalobu žalobcu zamietol (prvý výrok). O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 613,82 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 03. 05. 2017 až do zaplatenia.

Súd prvej inštancie mal preukázané, že Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom č.k. 17C/150/2014 - 44 zo dňa 04. 11. 2014 v právnej veci žalobcu PROFI CREDIT Slovakia s.r.o. proti V. E., o zaplatenie sumy 1.524,69 Eur s príslušenstvom, žalobu žalobcu zamietol. V dôsledku späťvzatia žaloby odvolací súd uznesením č.k. 16Co/121/2015 -66, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27. 08. 2015 pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania, rozsudok okresného súdu zrušil a konanie zastavil.

Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetom sporu bolo plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Z obsahu vyjadrenia žalobcu vyplynulo, že plnenia z titulu bezdôvodného obohatenia sa domáhal z dôvodu, že považoval Zmluvu o revolvingovom úvere uzavretú medzi stranami dňa 19. 12. 2017 (ďalej aj „Zmluva o revolvingovom úvere“) za neplatnú. V konaní nebolo sporné, že žalobcovi bola vyplatená suma 1.029,01 Eur z titulu Zmluvy o revolvingovom úvere, a že žalobca na účet žalovaného uhradil čiastku 1.642,83 Eur.

Z dôvodu námietky premlčania vznesenej žalovaným prvoinštančný súd poukázal na ustanovenie § 107 ods. 1, 2 OZ.

Ďalej súd prvej inštancie uviedol: „Pre začiatok plynutia 3 ročnej objektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 OZ na vydanie bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, keď ku získaniu bezdôvodného

obohatenia skutočne došlo. V danom prípade z pripojenej karty klienta (nachádzajúcej sa v spise 17C/150/2014 na č.l. 8) vyplýva, že posledná úhrada bola zo strany žalobcu na účet žalovaného vykonaná dňa 21. 12. 2010, čo znamená, že k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo najneskôr v tento deň. t.j. 21. 12. 2010. Všetky ďalšie platby boli žalobcom realizované na účet žalovaného ešte pred uvedeným dátumom, čo znamená, že k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo ešte pred týmto dátumom. K bezdôvodnému obohateniu s poukazom na uvedené skutočnosti došlo najneskôr dňa 21. 12. 2010. Žalobca podal žalobu na tunajšom súde dňa 05. 05. 2017, teda oneskorene. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčalo v 3 ročnej objektívnej premlčacej dobe. K tvrdeniu žalobcu, že je v danom prípade potrebné aplikovať objektívnu 10 ročnú dobu, nakoľko sa zo strany žalovaného jedná o úmyselné bezdôvodné obohatenie, súd uvádza, že nebolo preukázané, že by k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo úmyselným konaním žalovaného. Pri úmyselnej forme sa vyžaduje, aby úmysel obohatiť sa na úkor iného bol daný v čase obohatenia. Nakoľko Občiansky zákonník pojem úmyselného konania neupravuje, vychádza sa z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v Trestnom zákone. V prípade priameho aj nepriameho úmyslu je ich rozhodujúcim znakom predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa bezdôvodne obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať plnenie, ktoré mu nepatrí. Súd má za to, že v tomto konaní nebolo preukázané, že v čase uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere existoval úmysel žalovaného smerujúci k bezdôvodnému obohateniu sa. Z uvedených dôvodov súd neaplikoval na posúdenie plynutia objektívnej premlčacej lehoty 10 ročnú dobu. Pre subjektívnu premlčaciu dobu je charakteristické, že končí vždy najneskôr s uplynutím objektívnej premlčacej doby. Vzhľadom k argumentácii žalobcu ohľadom 10 ročnej objektívnej doby súd považoval za potrebné vysporiadať sa aj s plynutím subjektívnej doby v danom prípade. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru) ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť takých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Vždy je teda rozhodujúce zistenie skutkového stavu teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie. V predmetnej veci sa žalobca skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu tým dňom, kedy zaplatil čiastku, ktorou reálne splatil splátky požičaných finančných prostriedkov podľa uzatvorenej zmluvy a zaplatil tak finančné prostriedky navyše. Teda najneskôr dňom 21. 12. 2010, kedy došlo k pripísaniu poslednej splátky (30,- Eur) na účet žalovanej na základe zmluvy zo dňa 19. 12. 2007. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa v tomto prípade premlčalo aj v 2 ročnej subjektívnej premlčacej dobe.

Žalobca tiež namietal, že vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaného je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi. Súd sa s argumentáciou žalobcu nestotožňuje. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania prispievajúci k istote v právnych vzťahoch je inštitútom zákonným a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Súd okolnosti prejednávaneho prípadu nepovažoval za tak výnimočné, kde by bolo možné vznesenie námietky považovať za zneužitie práva na úkor druhého účastníka. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/ 148/2004 ZSP č. 30/2005).

Nakoľko súd považoval námietku premlčania vznesenú žalovaným za dôvodnú, považoval súd žalobcom uplatnený nárok za premlčaný a z uvedeného dôvodu žalobu v celom rozsahu zamietol. Súd sa už ďalej nezaoberal ďalšími tvrdeniami strán konania, nakoľko bola žaloba zamietnutá z dôvodu premlčania nároku.“

Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že neprihliadol na námietku miestnej nepríslušnosti súdu vznesenú žalovaným, ktorá nie je dôvodná. V posudzovanej veci sa jedná o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a žalobca, ktorý je spotrebiteľ, môže podať žalobu aj na súde podľa miesta svojho trvalého pobytu, preto s poukazom na § 42 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) spor prejednal a rozhodol.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa zásady úspechu v spore podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu žalobca podal včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 613,82 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 613,82 Eur odo dňa 03. 05. 2017 až do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň mu priznal voči žalovanému plnú náhradu trov konania.

Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Poukázal na to, že predložil formulárovú zmluvu, ktorej obsahom boli neprimerané úroky a poplatky za poskytnutie finančných prostriedkov, ako aj neprijateľné zmluvné podmienky. Žalovaný (dodávateľ) musel vedieť, že keď spotrebiteľ splní svoj záväzok v zmysle zmluvy, tak sa obohatí na úkor spotrebiteľa. Súd prvej inštancie vyhodnotil konanie žalovaného ako neúmyselné a podľa jeho názoru aplikoval nesprávne trojročnú objektívnu premlčaciu dobu, keďže skutkové okolnosti jednoznačne preukazujú úmyselné bezdôvodné obohatenie (aj keď nepriamo) žalovaného.

Uviedol, že aj v Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-618/10 Banco Español bolo uvedené, že „v zmluve uvedený úrok vo výške 22,38 % nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ho označiť inak ako úžerný a odporujúci dobrým mravom, a odvolaciemu súdu neprináleží ho upravovať tak, aby zodpovedali zákonnej požiadavke súladu s dobrými mravmi. Nárok na úrok žalovanému neprináleží z dôvodu, že úver sa v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch považuje za bezúročný. Súd v Európe sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám.

Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009. Uviedol, že zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je i inštitút dobrých mravov. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu nato, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru v % ročne viacnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (údaje zverejnené NBS). Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné hodnotiť konanie žalovaného v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa jeho názoru zo strany žalovaného sa jedná o cielene vytvorenú konštrukciu, ktorá sleduje jediný cieľ, a to dosiahnuť vyššie protiplnenie za poskytnutie peňažných prostriedkov, oproti tomu aké by žalovaný získal z úrokov formálne uvedených v zmluve. Neprimerané vysoké poplatky za poskytnutie úveru, uplatňovanie pohľadávok nad rozsah prípustný zákonom, dlhodobé ignorovanie právnych predpisov je možné považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi a takúto praktiku si možno ťažko predstaviť len v rovine nedbanlivosti.

I Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „MS SR“) dospelo k záveru, že viaceré zmluvné podmienky zakomponované v zmluvách spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o sú neprijateľné; spoločnosť využíva finančnú situáciu spotrebiteľov; je potrebné podať podnet združeniam na ochranu spotrebiteľov na zváženie podania žaloby proti spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o na súd.

V Odpovedi na žiadosť zo dňa 23. 06. 2016 a zo dňa 23. 09. 2016 MS SR uviedlo:

„Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich (ďalej len „Komisia“) už v minulosti na jednom zo svojich rokovaní na základe podnetov mnohých spotrebiteľov posúdila viaceré zmluvné podmienky (medzi nimi aj revolving, úroky z omeškania a neprimerane vysoké zmluvné pokuty, blankozmenku, tzv. rozhodcovskú doložku, dohodu o zrážkach zo mzdy) spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., v zmluvách uzavieraných so spotrebiteľmi ako neprijateľné a podala podnet združeniam na ochranu spotrebiteľov na zváženie podania žaloby proti uvedenej spoločnosti na súd. Taktiež bolo zistené, že spoločnosť využíva finančnú situáciu spotrebiteľov...“ Vzhľadom na uvedené odborné posúdenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky ohľadom prijateľnosti zmlúv a samotného konania žalovaného, mal za to, že je nutné

posúdiť konanie žalovaného ako úmyselné konanie, v prípade ktorého je možné aplikovať desaťročnú premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 OZ.

Podľa jeho názoru súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil problematiku subjektívnej premlčacej doby. Z ustanovenia § 107 ods. 1 OZ vyplýva, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Subjektívna vedomosť oprávneného o tom, že sa na jej úkor žalovaný bezdôvodne obohatil, musí byť skutočná. Nie je pritom rozhodujúce, či sa o svojom práve nedozvedela vlastným zavinením, teda, či sa mohla o svojom práve dozvedieť alebo mala dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti. Mal za to, že tento moment bol práve čas vyhlásenia a odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 17C/150/2014. Z písomného vyhotovenia rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 17C/150/2014 nesporne vyplýva, že nárok zo Zmluvy o revolvingovom úvere uzatvorenej medzi stranami sporu, súd vyhodnotil ako spotrebiteľský úver bezúročný a bez poplatkov a súčasne uviedol, že v nej boli dojednané plnenia v rozpore s dobrými mravmi. V zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 OZ je vždy rozhodujúce to, kedy sa o tejto okolnosti oprávnený skutočne dozvedel. V danom prípade mal žalovaný, ktorý tvrdil iné skutočnosti, ktoré boli podľa neho rozhodné z hľadiska premlčania subjektívnej premlčacej doby, tieto v konaní preukázať, čo sa nestalo.

Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil problematiku objektívnej premlčacej doby. Podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo úmyselné obohatenie žalovaného žiadnym relevantným dôkazom preukázané a preto v danej veci je potrebné aplikovať na premlčanie objektívnu trojročnú premlčaciu dobu. S týmto názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil. Mal za to, že na konanie žalovaného je potrebné aplikovať objektívnu desaťročnú premlčaciu dobu.

Na strane žalovaného došlo k vzniku úmyselného bezdôvodného obohatenia, v dôsledku čoho sa inak trojročná objektívna premlčacia doba predĺžila na desať rokov odo dňa keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je možné automaticky stotožňovať so začiatkom plynutia objektívnej premlčacej doby, t.j. momentom vzniku bezdôvodného obohatenia. Je zrejmé, že v danom prípade bol medzi ním a žalovaným zmluvou založený spotrebiteľský záväzkový vzťah. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa, čo vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6 MCdo 9/2012. Zároveň poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro, z ktorého vyplýva: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano GrupoEditorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25). Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano GrupoEditorial a Salvat Editores, bod 26, ako aj Cofidis, bod 33).“

Podľa jeho názoru konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo v súlade s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené Zákomom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Mal za to, že kým nezačne plynúť subjektívna premlčacia doba počas plynutia objektívnej premlčacej doby, nemôže súd prihliadnuť na námietku premlčania vznesenú žalovaným.

Ďalej navrhol, že ak odvolací súd potvrdí prvý výrok rozsudku prvoinštančného súdu, aby zmenil výrok o trovách konania a žalovanému nepriznal voči žalobcovi náhradu trov konania, pretože žalobca už poukázal žalovanému viac ako mal a nebolo by spravodlivé ho zaviazat' k ďalšiemu finančnému plneniu v prospech žalovaného, a to konkrétne k náhrade trov konania.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Poprel, že k bezdôvodnému obohateniu malo dôjsť jeho úmyselným konaním. Žalovaného a nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa mal premlčať v desaťročnej premlčacej dobe. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo

by teda, kedy povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal (Vojčík, P. : Občiansky zákonník - komentár IURA Edition. 2009).

Pokiaľ by mala byť v posudzovanom prípade aplikovaná desaťročná premlčacia doba stanovená v § 107 ods. 2 OZ pre prípad získania úmyselného bezdôvodného obohatenia, bolo by preto nutné preukázať existenciu jeho vedomosti o tom, že existuje skutočnosť, od ktorej odvodzuje vznik a existenciu bezdôvodného obohatenia. Existencia úmyslu získať bezdôvodného obohatenia nie je daná s eventualitou, že by bezdôvodné obohatenie mohlo vzniknúť.

Žalobca v podanom odvolaní neuviedol a ani nepreukázal jedinú skutočnosť o jeho vedomosti o tom, že by mal získavať bezdôvodné obohatenie.

V konaní bolo preukázané, že príslušným štátny orgán vykonávajúci kontrolu v oblasti dodržiavania predpisov súvisiacich so spotrebiteľským právom konštatoval dodržanie príslušných zákonných ustanovení. V kontexte tejto kontrolnej činnosti je práve podstatné, že zákonom určený príslušná štátny orgán s potrebnou kompetenciou konštatoval dodržanie zákona. Pre posúdenie „úmyslu“ získať bezdôvodné obohatenie nie je podstatné ex post hodnotenie, ale stav v čase vzniku právneho úkonu. Mal za to, že zo strany žalobcu ide skôr o umelo konštruované tvrdenie, nemajúce oporu v nejakej dokázanej skutočnosti, zameranú na „zhojenie“ zmeškania lehoty pre podanie žaloby. Ďalej poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov SR (napr. rozsudky Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/530/2015, sp. zn. 14Co/637/2015, sp. zn. 16Co/746/2015). Žalobca sa síce dovoľával desaťročnej premlčacej doby, avšak na to, aby sa aplikovala táto výnimka zo všeobecného pravidla o trojročnej premlčacej dobe, neoznačil a ani nepredložil žiadny dôkaz.

4. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. V súvislosti s odvolacími argumentmi žalobcu odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred okresným súdom a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 CSP na to, aby mohli byť relevantným odvolacím dôvodom.

6. Bezdôvodné obohatenie v zmysle Občianskeho zákonníka v pozitívnom vymedzení je majetkový prospech získaný 1/ plnením bez právneho dôvodu, 2/ plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, 3/ plnením z neplatného právneho úkonu, 4/ z nepoctivých zdrojov, 5/ plnením za toho, kto podľa práva mal plniť sám. Subjekt, ktorý sa bezdôvodne obohatil, je povinný vydať bezdôvodné obohatenie oprávnenému subjektu, t.j. v prospech toho, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo.

7. Pod premlčaním sa rozumie - oslabenie práva - t.j. súdnu nevymáhateľnosť práva, ktoré sa neuplatnilo v stanovenej lehote (premlčacej dobe) za podmienky, že dlžník vznesie námietku premlčania, ale vzhľadom na existenciu záväzku možnosť dlžníka premlčacích záväzkov (naturálny záväzok) dobrovoľne splniť aj po uplynutí premlčacej doby. Premlčanie spočíva teda na dvoch právnych skutočnostiach: 1/ na uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby, ktorú nemožno ani skrátiť, ani predĺžiť, pretože je stanovená kogentnými predpismi, 2/ na neuplatnení práva pred súdom alebo u iného príslušného orgánu.

8. Dvojročná subjektívna premlčacia doba platí v dvoch prípadoch, a to pri: a) nároku na náhradu škody, b) práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia (ktoré sa premlčí v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe počítanej odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil podľa ustanovenia § 107 ods. 1 OZ).

9. Objektívna premlčacia doba je stanovená ako maximálna lehota na uplatnenie práva na náhradu škody, resp. na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Objektívna premlčacia doba začne plynúť od okamihu škodnej udalosti a pri bezdôvodnom obohatení v okamihu, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Len ak ide o škodu spôsobenú úmyselne (dolus directus) a úmyselné bezdôvodné obohatenie, platí desaťročná objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2 OZ).

10. Pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je teda stanovená dvojitá kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Ich začiatok je stanovený samostatne; kým objektívna premlčacia doba plynie od momentu, kedy došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia, subjektívna plynie odo dňa, kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor

obohatili. Ich vzájomný vzťah je taký, že sú od seba nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca, ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu. Pre vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby platí zásada, že lehota so subjektívne stanoveným začiatkom nemôže skončiť neskôr ako lehota s objektívne určeným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou.

11. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne (fakticky) došlo. Ak sa teda plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. To znamená, že každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má svoj samostatný „právny osud“, premlčuje sa samostatne a samostatne (viď. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo 14. decembra 2006, sp. zn. 33 Odo 52/2005).

12. V súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom okresného súdu, t.j. v posudzovanej veci došlo k uplynutiu trojročnej objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 OZ), ktorý mal za následok zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho nebolo možné premlčané právo žalobcovi priznať.

13. Odvolací súd konštatuje, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne zavinenia žalovaného vo forme úmyselného bezdôvodného obohatenia. Všeobecný odvolací argument žalobcu ohľadne uzatvárania spotrebiteľských zmlúv i s inými spotrebiteľmi, ktoré boli uzatvorené v rozpore so zákonom, je právne irelevantný vo vzťahu k preukázaniu existencie úmyslu žalovaného obohatiť sa na úkor žalobcu pri uzatvorení Zmluvy o revolvingovom úvere, eventuálne pri prijatí jednotlivých platieb od žalobcu.

14. Odvolací súd (stotožňujúc sa s názorom okresného súdu) konštatuje, že márne uplynula objektívna trojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže poslednú splátku úveru žalobca zaplatil dňa 21. 12. 2010, a teda posledný deň na podanie žaloby (pre vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu poslednej úhrady splátky úveru zo strany žalobcu) v objektívnej premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 122 ods. 3 OZ bol najbližší pracovný deň (deň 21. 12. 2013 pripadol na sobotu) a uplynul dňa 23. 12. 2013 (v pondelok). V posudzovanej veci bola žaloba podaná na súd prvej inštancie až dňa 05. 05. 2017. Odvolací súd zdôrazňuje, že ak sa plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo.

15. Je potrebné zdôrazniť, že zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31. 12. 2007 (ďalej aj „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) vyžadoval, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo-právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanoveniach § 4 definuje, ktoré náležitosti musí obsahovať zmluva o spotrebiteľskom úvere. Ak zmluva nemá písomnú formu alebo neobsahuje náležitosti uvedené v zákone, zákon s ich absenciou spája rôzne dôsledky, t.j. neplatnosť, resp. poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žiaden právny predpis ale neustanovuje ako dôsledok absencie obligatórnych náležitostí v spotrebiteľskej zmluve, že dochádza ex lege k prolongovaniu trojročnej objektívnej doby na desaťročnú objektívnu dobu na uplatnenie nároku spotrebiteľa z titulu bezdôvodného obohatenia.

16. Odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu, že z hľadiska posúdenia začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Inak povedané, pre začiatok subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci subjektívny okamih, kedy sa oprávnený dozvie také okolnosti, ktoré sú relevantné pre uplatnenie jeho práva na súde. Touto vedomosťou sa mieni znalosť takých skutkových okolností, z ktorých možno vyvodiť právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. V prípade bezdôvodného obohatenia získaného z neplatného právneho úkonu je potom rozhodujúci subjektívny okamih, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že právny úkon, na základe ktorého sa plnilo, je neplatný.

17. V posudzovanej veci žalobca získal vedomosť o neplatnosti právneho úkonu (Zmluvy o revolvingovom úvere) doručením rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 17C/150/2014-44 zo dňa 04. 11. 2014, t.j. dňa 08. 12. 2014 (žalobca nebol prítomný na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený predmetný rozsudok), ktorým bola žaloba žalobcu PROFI CREDIT Slovakia s.r.o. proti V. E., o zaplatenie sumy 1.524,69 Eur s príslušenstvom, zamietnutá.

18. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že i v prípade, ak subjektívna premlčacia doba ani nezačala plynúť v rámci objektívnej premlčacej doby (ako to bolo v posudzovanej veci), uplynutím objektívnej premlčacej doby sa právo premlčí, pretože sa jedná o maximálnu lehotu na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia.

19. Ako už bolo uvedené vzájomný vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby je taký, že sú od seba nezávislé čo do svojho priebehu, jeho začiatku i konca. Ak skončí priebeh jednej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu.

20. V posudzovanej veci došlo k uplynutiu objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 1 OZ), ktorý mal za následok zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho nebolo možné premlčané právo žalobcovi priznať, preto prvoinštančný súd rozhodol vecne správne, keď žalobu žalobcu zamietol.

21. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie v tejto veci správne určil maximálnu objektívne dobu na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto nesprávne posúdenie počiatku plynutia subjektívnej doby súdom prvej inštancie nemá vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

22. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania, ktorý v zmysle aplikovanej zásady úspechu podľa § 255 ods. 1 CSP považuje taktiež za správny. V súvislosti s odvolacími argumentmi žalobcu ohľadne trov prvoinštančného konania odvolací súd dodáva, že žalobca mal vedomosť o premlčaní nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v objektívnej trojročnej premlčacej dobe už pri podaní žaloby (viď obsah žaloby), preto skutočnosť, že žalovaný sa na úkor žalobcu eventuálne obohatil nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý by súd výnimočne nepriznal náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 257 CSP.

23. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).